

Załącznik
do uchwały nr XCIII/653/24
Rady Miejskiej w Głownie
z dnia 31 stycznia 2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Głowna na lata 2024 – 2027

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Podstawa opracowania programu.....	4
3. Diagnoza środowiska lokalnego.....	4
4. Analiza SWOT.....	7
5. Cel główny i cel szczegółowy.....	8
6. Harmonogram Realizacji programu.....	9
7. Adresaci programu.....	10
8. Zasoby instytucjonalne.....	10
9. Źródła finansowania.....	11
10. Monitoring i ewaluacja.....	11

1. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Głowna na lata 2024 –2027 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w latach ubiegłych. Jest on dokumentem opartym na przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z art. 176 pkt 1 o realizacji zadań własnych gminy.

Podstawowym założeniem programu jest wsparcie rodzin z terenu Gminy Miasta Głowna przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze celem ich przewyciężenia.

W ramach programu zadania skierowane są zarówno do całej rodziny, jak i rodzin u których nastąpiła sytuacja umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny zarówno w sferze opiekuńczo-wychowawczej jak i materialno-bytowej, wymaga wsparcia ze strony państwa celem przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodziny w środowisku.

Wszelkie działania podejmowane przez współpracę specjalistów na rzecz dziecka i jego rodziny powinny opierać się na zasadzie spójności, współpracy i zaufaniu z wykorzystaniem zasobów rodziny oraz środowiska lokalnego, zgodnie z potrzebami tych osób.

Konsekwencją powyższego zapisu jest zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie.

Realizowane w ramach Programu zadania skierowane są na rodzinę, przywracając jej zdolność do prawidłowego funkcjonowania w środowisku.

2. Podstawa prawna opracowania programu.

Przy realizacji programu wspierania rodziny należy kierować się między innymi następującymi aktami prawnymi:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późniejszymi zmianami),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późniejszymi zmianami),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 151 z późniejszymi zmianami),
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późniejszymi zmianami),
5. Ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r., poz. 204 z późniejszymi zmianami),
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz.1923 z późniejszymi zmianami),
7. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2023 r., poz. 2424 z późniejszymi zmianami),
8. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Głowno na lata 2023-2029 (Uchwała Nr XC/633/23 Rady Miejskiej w Głownie z dn. 29 listopada 2023 r.)

3. Diagnoza środowiska lokalnego

1. Demografia.

Miasto Głowno położone jest w północnej części województwa łódzkiego. Jest to gmina miejska w powiecie zgierskim. Miasto położone jest w strefie Nizin Środkowopolskich, w granicach obszaru Równiny Łowicko-Błońskiej u zbiegu dolin dwóch rzek: Mroźnicy i Mrogi. Posiada dwa zalewy o powierzchni 39 ha zasilane przez wody rzeki Mrogi oraz trzeci zasilany przez Mroźnicę. Wyniesienie terenu miasta Głowna wynosi od 119,3 m n.p.m. do 145,9 m n.p.m. na wysoczyźnie w północnej części miasta. Przyrodniczą osią Głowna są doliny Mrogi i Mroźnicy. Powierzchnia Głowna wynosi 1984 ha, czyli 19,84 km². Znajduje się 29 km na północny wschód od Łodzi.

Na koniec 2022 roku liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały wynosiła 13.129 osób, z tego:

1. Podział wiekowy dzieci/kobiety: chłopcy/mężczyźni:

0 - 18 lat - 941
19 - 60 lat - 3493
powyżej 60 lat – 2449

2.Podział wiekowy

0 - 18 lat - 959
19 - 65 lat - 3904
powyżej 65 lat - 1101

W 2022 roku odnotowano 188 zgonów i 91 urodzeń.

Powyższe dane wskazują jednoznacznie na starzenie się naszego społeczeństwa.

2.Charakterystyka rodzin korzystających ze wsparcia MOPS Głowno.

Z analizy danych MOPS za 2022 r. z różnych form wsparcia oferowanych przez Ośrodek skorzystało 230 rodzin / 413 osób w rodzinach /

Główne powody przyznania pomocy z udzielonych świadczeń z pomocy społecznej – stan na dzień 31 grudnia 2022r:

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	105	194
Bezrobocie	88	211
Długotrwała i ciężka choroba	130	190
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- w tym:	32	124
rodziny wielodzietne	13	69
rodziny niepełne	22	70
Niepełnosprawność	86	128
Alkoholizm	36	82
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym:	15	69
potrzeba ochrony wielodzietności	7	37
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	10
Przemoc w rodzinie	1	3
Zdarzenie losowe	1	1

Powyższe dane wskazują, że długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych są dominującymi czynnikami w strukturze udzielania pomocy przez MOPS w Głownie.

W ramach Diagnozy lokalnych problemów społecznych na terenie Gminy Miasta Głowno z 2023r. wskazano również pojawiający się problem uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych (uzależnienie od gier, zakupów, pracy, internetu itp.), przemocy rówieśniczej i szkolnej(dręczenie, zastraszanie, groźby, szantażowanie itp) Specyfika tych zjawisk powoduje, że są one trudne do zdiagnozowania i rozpoznania. Spowodowane jest to m.in. wstydem, niechęcią, strachem do ujawnienia spraw rodzinnych obcym osobom.

Jednym z częstych powodów przyznania pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Bezradność w sprawowaniu opieki ma różne źródła. Wśród nich jest bezrobocie jednego lub dwojga rodziców powodujące niskie dochody, które nie pozwalają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny. Innym powodem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest brak umiejętności wychowawczych, nieprawidłowe wzorce wyniesione z domów rodzinnych, niewłaściwe relacje w rodzinie. Niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączą się z dysfunkcjami takimi jak : uzależnienia, przemoc domowa, nieprawidłowe relacje w rodzinie, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcje w rodzinie wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym.

Dostrzegając te nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głownie zatrudnia asystenta rodziny, który wspiera rodziców w realizacji obowiązków związanych przede wszystkim z opieką i wychowaniem dzieci.

Kluczową przesłanką skierowania asystenta do rodziny jest jej niewłaściwy sposób wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz przeżywanie trudności w codziennym funkcjonowaniu. W rodzinie prawidłowo funkcjonującej, związek między rodzicami a dziećmi jest oparty na bliskości, intymności, miłości, szacunku, przyjaźni i zaufaniu. Załączkiem destrukcji mogą być różnego rodzaju uzależnienia, przemoc, wyuczona bezradność czy choroba. Problemy wychowawcze z dziećmi pojawiają się jako objaw i skutek tych zjawisk.

Kluczową rolę w pracy z rodziną w kryzysie odgrywa asystent rodziny. Do jego zadań należy przede wszystkim:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, samorozwoju,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mające na celu kształtowanie prawidłowych wzorców i kompetencji rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- sporządzanie na wnioski Sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupami diagnostyczno-pomocowymi,
- wykonywanie innych czynności i obowiązków wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Działania asystenta rodziny zmierzają do osiągnięcia przez rodzinę pełnej samodzielności oraz niezależności życiowej. Ukierunkowane są na wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić biologiczną rodzinę. W przypadku, kiedy dziecko umieszczone zostanie w pieczy zastępczej, mając na uwadze jego więzi emocjonalne z opiekunami i środowiskiem, współpraca z rodziną polega na zmianie dysfunkcyjnego funkcjonowania rodziny oraz tworzenia warunków umożliwiających powrót dziecka do rodziny biologicznej. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

We wzmacnianiu rodziny w wypełnianiu prawidłowej roli opiekuńczo-wychowawczej kluczowa jest pomoc i wsparcie asystenta rodziny. Asystent zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną, w tym dokonywania okresowej oceny sytuacji rodziny oraz monitorowania funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.

Kolejną możliwością wsparcia rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, jest pomoc ze strony tzw. rodziny wspierającej.

Zadaniem rodziny wspierającej jest aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudności w rodzinach tego wymagających a formy pomocy mogą być różne, uwarunkowane potrzebami danej rodziny np.:

- wskazówki dotyczące sprawowania opieki i wychowania dzieci,

- organizacja czasu wolnego,
- pomoc w nauce,
- racjonalne gospodarowanie budżetem domowym itd.

Wspieranie rodziny w tym przypadku odbywa się również wyłącznie za jej zgodą, gotowością współpracy i aktywnym działaniem.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głownie świadczą pomoc i pracę socjalną, nieustannie mają na uwadze wymienione wcześniej czynniki zagrażające. Pojawienie się pierwszych symptomów zagrożeń powoduje, że pracownicy socjalni dokonują wstępnej diagnozy w rodzinie, podejmują działania i współpracę, z innymi instytucjami, podmiotami w celu opracowania właściwego planu pomocy dla prawidłowego funkcjonowania rodziny.

4. Analiza SWOT

W konstruowaniu niniejszego Programu zastosowano analizę SWOT, która przedstawia diagnozę systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w Gminie Miasta Głowno. Pozwala ona zidentyfikować jego mocne i słabe strony oraz określić płynące z otoczenia szanse i zagrożenia umożliwiające lub hamujące planowanie działania.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wyspecjalizowana i stabilna kadra pracowników pomocy społecznej	Brak wystarczających środków finansowych na zatrzymanie i motywację wyspecjalizowanej kadry.
Dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników OPS	Nadmierna ilość dokumentacji pochłaniającej czas, który można by poświęcić na pracę w środowisku z rodziną
Baza instytucji wspierających rodzinę (OPS, UM, PCPR, GKRPA, Policja, Sąd, Służba Zdrowia, Oświata i inne.	Niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami w obszarze wspierania dziecka i rodziny,
Praca asystenta rodziny	Niewystarczające zaangażowanie oraz brak współpracy ze strony rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
Opracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego	Niechęć współpracy ze strony rodzin mimo dobrej oferty i otwartości instytucji
Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe	Bierność lub niewielkie zainteresowanie rodzin, brak psychologa świadczącego pracę w MOPS w Głownie, brak psychiatry dziecięcego
Rozwój form zabezpieczenia społecznego rodzin	Trudności z motywowaniem rodzin do zmiany stylu życia, opór przed usamodzielnieniem się,
Wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania prawidłowych ról społecznych	Wysoki wzrost skali długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezrobocia i wskaźników ubóstwa
Edukacja rodziców, poprawa samodzielnego funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych w środowisku	Wzrost kosztów utrzymania rodzin

Rozpowszechnianie i promowanie działań wspierających rodziny	Nierówność szans w dostępie do instytucji kultury, zdrowia, pomocy społecznej, wynikające z odległości i trudności w dotarciu do nich.
--	--

Szanse:

- rozszerzenie liczby podmiotów działających na rzecz rodziny,
- możliwość pozyskania środków zewnętrznych,
- podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z rodziną,
- możliwość pozyskiwania do współpracy organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków

Zagrożenia:

- stereotypowe postrzeganie OPS jako instytucji przyznającej jedynie środki finansowe,
- rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorzady przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań,
- osłabienie się funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziny,
- ubożenie społeczeństwa przy rosnących kosztach utrzymania,
- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej,
- przrzucanie odpowiedzialności za rodzinę na instytucje.

5. Cel główny i cel szczegółowy

Celem głównym programu jest tworzenie warunków umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie rodzin w środowisku i wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin.

Celem szczegółowym jest zintegrowany system działań dla rodzin mających trudności w zaspakajaniu potrzeb materialno- bytowych,

- wzmocnienie kompetencji rodzicielskich i zasobów rodzinnych.
- zapewnienie dostępności poradnictwa i wsparcia specjalistycznego.
- poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców.

Osiągnięcie celu szczegółowego będzie wymagało podjęcia zadań zawartych w harmonogramie.

6. Harmonogram realizacji programu.

Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji zadań	Termin realizacji
Zintegrowany system działań dla rodzin mających trudności w zaspakajaniu potrzeb materialno-	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	MOPS Główno, UM Główno	Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej	2024-2027

bytowego	Zabezpieczenie gorącego posiłku dla dzieci z rodzin posiadających niewystarczające zasoby finansowe w szkołach, przedszkolach, ukazywanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu	MOPS Główny, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Liczba dzieci otrzymujących dożywianie	2024-2027
	Pomoc w wyposażeniu dzieci w niezbędne artykuły szkolne i podręczniki, profilaktyka edukacyjna	MOPS, Placówki oświatowe;	Liczba dzieci objętych tą formą pomocy	2024-2027
	Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom z systemu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego	MOPS	Liczba rodzin korzystających z świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	2024-2027
	Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Miasto Główny, MOPS Główny	Liczba rodzin objętych pomocą	2024-2027
	Udzielanie dzieciom stypendiów, zasiłków szkolnych, itp	Gmina Miasta Główny		2024-2027
Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich zasobów rodzinnych	Promocja właściwych wzorców rodziny oraz pełnienia ról w rodzinie	MOPS, Gmina Miasto Główny, Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.		2024-2027
	Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników	MOPS Główny,	Liczba rodzin korzystających poradnictwa i pracy socjalnej	2024-2027
	Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz promowanie zdrowego trybu życia bez uzależnień	MOPS Główny, Zespół Interdyscyplinarny, Grupy diagnostyczno-pomocowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów	Liczba rodzin z uzależnieniami, Liczba spraw skierowanych do GKRPA	2024-2027

		Alkoholowych;		
	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny środowiskom charakteryzującym się bezradnością opiekuńczo-wychowawczą i brakiem zaradności życiowej	MOPS Głowno	Liczba asystentów, Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta.	2024-2027
Zapewnienie dostępności poradnictwa i wsparcia specjalistycznego.	Zapewnienie opieki psychologicznej rodzinom borykającym się z trudnościami w realizacji funkcji rodzicielskich, profilaktyka pedagogiczna skierowana do rodziców.	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Placówki oświatowe.	Liczba rodzin objętych pomocą	2024-2027

7. Adresaci programu.

Adresatami niniejszego programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Miasta Głowno, zwłaszcza rodziny dysfunkcyjne, doświadczające problemów opiekuńczo – wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

8. Zasoby Instytucjonalne na terenie Gminy Miasta Głowno w obszarze wspierania rodzin:

Urząd Miejski w Głownie

MOPS w Głownie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Głowna

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Placówki Oświatowe

Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna

Zespół Interdyscyplinarny

Grupy diagnostyczno-pomocowe

Organizacje pozarządowe

Komisariat Policji

Placówki Ochrony Zdrowia

Kurator Sądowy

9. Źródła Finansowania

Działania zawarte w Gminnym Programie Wspierania Rodziny będą finansowane:

- ze środków zaplanowanych w corocznych budżetach,
- z dotacji celowych z budżetu państwa,
- ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł, w tym z Unii Europejskiej.

10. Monitoring i ewaluacja realizacji programu

Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024– 2027 dla Gminy Miasta Główna będzie opierał się na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głownie, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Monitoring będzie polegał na analizie i ocenie zebranych informacji, których wyniki pozwolą na bieżąco oceniać, poprawiać i aktualizować założenia programu. Program będzie miał charakter otwarty i długofalowy, a jego ewaluacja będzie prowadzona zależnie od aktualnie występujących potrzeb. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.